

Retaule de Sant Quirze i Santa Julita

Sant Quirze del Vallès

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Museu Diocesà de Barcelona
Emplaçament	Exposició "Barcelona al carrer. Veure i ser vist. La processó de Corpus"

Coordenades:

Latitud:	41.533264181932
Longitud:	2.0807263405276
UTM Est (X):	423314
UTM Nord (Y):	4598365

Classificació

Número de fitxa	08238 - 52
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Objecte
Estil / època:	Gòtic
Segle	XV
Any	1456-1462
Autoria de l'element:	Pere Garcia de Benavarri
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Als anys 1980 l'estat de conservació del retaule era regular: presentava alguna cremada i zones fumades, gotes de cera adherides i s'havien perdut alguns elements com parts del guardapols i dels marcs. Entre 1982-1988 va ser restaurat pel Centre de Conservació i Restauració de Béns Culturals Mobles de la Generalitat de Catalunya.
Protecció	Física
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	El retaule està dipositat al Museu Diocesà de Barcelona; per tant, es considera que segueix les pautes i estàndards de protecció i conservació de la institució.
Accés	Restringit

Ús actual:	Cultural
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Arquebisbat de Barcelona
Fitxes associades:	
<u>Església Parroquial de Sant Quirze i Santa Julita</u>	
<u>Gegants Quirze i Julita</u>	
Autoria de la fitxa	Laura Pinto Font. INSITU SL.
Data de registre de la fitxa:	ds., 28/12/2024 - 14:31

Descripció

Retaule constituït per quatre posts de fusta, una a cada lateral i dos per al cos central, inserides en una estructura semicircular de 250 x 280 centímetres. Els marcs i les ornamentacions arquitectòniques són daurades i té guardapols repussats decorats amb colradura. Les vuit escenes que formen el retaule es distribueixen en tres carrers, de dos pisos el central i tres cadascun dels laterals.

El retaule està dedicat als màrtirs cristians Sant Quirze i Santa Julita, titulars de la parròquia de Sant Quirze del Vallès. A l'escena superior del cos central es representa el Calvari mentre que a la inferior hi veiem una imatge dels sants: Julita asseguda en un tron de fusta amb el seu fill Quirze dret al davant, ambdós amb els atributs del seu martiri (la gran serra, el llarg ganivet i els claus). Als seus peus hi ha pintats els noms "SAT:JOLITA" i "SAT: QUIRCH".

Als carrers laterals hi ha sis escenes que narren el martiri de Sant Quirze i Santa Julita a Tars (actual Turquia) l'any 304: la seva negació a adorar els ídols pagans, la flagel·lació, la predicació a la presó, l'espadaçament amb una gran serra, la caldera i el degollament.

Observacions:

Sant Quirze i Santa Julita foren dos romans de fe cristiana, mare i fill, que van ser perseguits, martiritzats i sacrificats per les seves creences durant les persecucions de l'emperador romà Diocleciana al segle III. Són els patrons del poble; Sant Quirze va donar nom primer a la parròquia (documentada almenys des del segle XIII) i posteriorment al municipi.

Història

Primer atribuït a Jaume Huguet, actualment el retaule es considera obra del pintor aragonès Pere Garcia de Benavarri. Sembla que l'obra fou encarregada a inicis de la segona meitat del segle XV al taller del pintor Bernat Martorell però l'any 1455, després de la seva mort, la seva vídua va contractar Pere Garcia per tal que dirigís el taller i enllestís les obres inacabades i les ja contractades (sembla que inicialment havia de continuar amb l'obra Miquel Nadal, deixeble de Bernat Martorell, però que aquest no es va entendre amb la seva família). Entre les obres encarregades al taller hi hauria aquest retaule, que hauria estat finalitzat entre 1456 i 1462.

El retaule gòtic va decorar l'altar major de l'església parroquial de Sant Quirze fins el segle XVIII, quan les obres d'engrandiment del temple van provocar que la peça quedés petita per l'espai destinat al nou altar, a part de poc atractiva per l'estètica de l'època, i fou substituïda per un retaule barroc. Aquest, obra de Joan Vila de Mataró, fou construït l'any 1708 i daurat el 1722 pel sabadellenc Miquel Ferran; va ser destruït

l'any 1936. El retaule gòtic degué quedar desplaçat a algun dels espais laterals de la nova parròquia.

El 25 de setembre de 1902 es va inaugurar al Palau de Belles Arts de Barcelona una exposició que recollia obres d'art catalanes de diferents èpoques, amb diversos retaules; entre ells, el de Sant Quirze i Santa Julita. Segurament arran d'aquesta exposició el bisbat de Barcelona va començar a mostrar interès per l'estat de conservació del retaule, que sembla que ja no va retornar a la parròquia i va passar a formar part del fons del Museu Diocesà de Barcelona, inaugurat l'any 1916, on ocupà un lloc destacat, especialment després de la restauració de 1985.

Bibliografia

CASADO, Irina (2001). *Sant Quirze del Vallès*. Cossetània Edicions.

GIHSQ - Grup d'Investigació i Història de Sant Quirze del Vallès (2021) *L'Abans*. Sant Quirze del Vallès. Recull gràfic del 1878-1975. Editorial Efadós.

RODRÍGUEZ BERNAL, Francesc (2014). *El retaule gòtic de Sant Quirze i Santa Julita*. Brau edicions.

Enllaços d'interès:

[Memòria d'activitats del Centre de Conservació i Restauració de Béns Culturals ...](#)

